

İSPANYA ÇALIŞMA ZİYARETİ RAPORU

(Madrid - Ciudad Real - Cuenca, 08 -11 Ekim 2013)

- KONUSU** : Mahkeme Yönetimi Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında İspanya’da bulunan Adliye binalarının mimarisinin nasıl olduğuna yönelik Ciudad Real Adliyesi, Cuenca Adliyesi, Ulusal Yüksek Mahkeme, San Fernando De Henare Ulusal Mahkemesi ve Kraliyet Başsavcılığı binalarının incelenmesidir.
- FİNANSMAN** : Proje Bütçesi
- KATILIMCILAR** :1. Ayhan CÜREBAL (İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanı)
2. Numan EROĞLU (İç Denetim Birimi Başkanı)
3. Erdoğan BÖCEK (Teknik İşler Dairesi Başkanı)
4. Namık Yılmaz (Bursa C. Başsavcısı)
5. Fevzi BÜYÜKTÜMTÜRK (Tekirdağ C. Başsavcısı)
6. Ramazan SOLMAZ (Düzce C. Başsavcısı)
7. Selma BADILLI (TİDB - Mimar)
8. Hasan SÖZÜNERİ (Bursa Adliyesi - Başmimar)
9. Ayber YEŞİLYURT (Bursa Adliyesi - Mimar)
10. Mehmet TİRYAKİ (Avrupa Konseyi Proje Yöneticisi)
11. Güniz GÜRER (Avrupa Konseyi Proje Asistanı)

ZİYARET EDİLEN KURUMLAR: 1. İspanya Adalet Bakanlığı – Madrid

2. Ciudad Real Adliyesi – Ciudad Real

3. Cuenca Adliyesi – Cuenca

4. Ulusal Yüksek Mahkeme – Madrid

5. San Fernando De Henare Ulusal Mahkemesi

6. Kraliyet Başsavcılığı – Madrid

I. GİRİŞ

Bakanlığımız ile Avrupa Konseyi'nin işbirliği halinde yürütmekte olduğu “Mahkeme Yönetimi Sisteminin Güçlendirilmesi Ortak Projesi” kapsamında Avrupa ülkelerindeki adliye mimarisinin incelenmesi amacıyla, Bakanlık Makamının 27/09/2013 tarihli onayı ile 08 - 11 Ekim 2013 tarihleri arasında İspanya'ya gerçekleştirilen çalışma ziyaretinde, Bakanlığımızın bazı üst yöneticileri ile Cumhuriyet başsavcıları ve mimarlardan oluşan heyet tarafından İspanya'daki ilgili kişi ve kurumlarla toplantılar yapılmış ve adliyelerde dâhil olmak üzere yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.

Çalışma ziyareti sonrasında düzenlenen iş bu raporda, İspanya'da yargı alanındaki aktörler, adli sistem ve adliye mimarileri hakkında genel bilgilere verilmiştir. Anılan ülkede mahkemelerin teşkilatlanması, adliye binalarının proje ve mimarileri ülkemizden farklılıklar göstermekte olup, ülkemiz açısından faydalı olabilecek izlenimlerde bulunulmuştur.

II. ÜLKEYE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

İspanya ya da resmî adıyla İspanya Krallığı Avrupa'nın güneybatısında, İber Yarımadası'nda yer alan bir Akdeniz ülkesidir.

İspanya, Fransa'dan sonra Batı Avrupa'daki ikinci büyük ülkedir. İspanya parlamenter demokrasi şeklinde örgütlenmiş bir anayasal monarşi rejimi ile yönetilmektedir.

1975'te Francisco Franco'nun ölümünden sonra, Franco rejiminin dış ilişkileri engellediği İspanya, dış ilişkilerini geliştirmeye karar vermiştir. 1982'de NATO, 1986'da ise Avrupa Birliği üyesi olmuştur. 2001'de Kuzey Kore ile ilişkilerin normalleşmesi ile de İspanya tüm dünya ile ilişkilerini düzeltmiştir.

1978 anayasası ile İspanya 17 özerk bölgeye ve 2 özerk şehre ayrılmıştır. Ayrıca İspanya'da elli il bulunmaktadır. Ülke nüfusu yaklaşık olarak 48 milyon olup, ülke genelinde % 99 oranında İspanyolca ile Katalanca ve Galiçyaca gibi diller de az oranda da olsa konuşulmaktadır.

III. İSPANYA YARGI SİSTEMİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

İspanya'daki yargı sistemi yargı birliği prensibi ile yönetilmektedir. Tüm hâkimler tek tip kariyer yapısına sahiptir. Ancak, yargı konusuna göre farklı kategorilere bölünmektedir.

Bunlar;

- Hukuk (ticaret ve aile hukuku dâhil),
- Ceza,
- İdari hukuk (kamu idareleriyle ilgili ihtilafları içerecek şekilde),
- İstihdam hukuku (iş ve sosyal güvenlik konulu ihtilaflar dâhil),

Şeklinde sayılabilir.

Mahkemelerde;

- Hâkimler,
- Yüksek hâkimler,
- Adli yardımcı,
- Zabıt kâtipleri,
- Yetkililer,
- Yardımcılar ve memurlar,

Görev yapar.

Hâkimler; kral adına adaleti yönetir, hükmü sadece hâkimler verebilir ve bu hükümlerin uygulamaya konmasını sağlar. Hâkimlerde 3 kategori mevcuttur.

- Yüksek mahkeme hâkimleri,
- Yargıtay hâkimleri,
- Aday hâkimler

Olarak sıralanabilir.

Adli yardımcı; işini hâkimden bağımsız yürüten kişidir. Adli noter gibi çalışmakta, hukuki tutanakları tutmakta, belge düzenlemektedir. İspanya’da hâkim karar konusunda bağımsızdır. Ancak sürece göre karar vermek için hâkime hukuki destek, adli yardımcı tarafından verilmektedir.

101 adet 1. derece mahkeme bulunmakta ve her mahkemede 1 adli yardımcı (toplam 101 adli yardımcı) bulunmaktadır.

Ceza mahkemelerinde 1 hâkime 1 adli yardımcı, diğer mahkemelerde 3-4 hâkime 1 adli yardımcı verilmektedir.

Zabıt kâtipler; hukuk mezunudurlar ve yarışma ile göreve başlarlar.

Görevleri mahkeme belgelerini tasdik ederler, yargının hızlandırılmasında hâkime yardımcı olurlar. Ayrıca ilamların uygulanmasından ve personelin doğrudan idaresinden sorumludurlar.

Savcılık; Savcılar kamu görevlisidir. Savcı olabilmek için Hukuk diploması veya hukuk doktorası sahibi olmak ve yarışma sınavını geçmek gerekmektedir. Savcılara, ceza için gerekli soruşturmayı başlatma yetkisi verilmiştir. Savcılar Kraliyet savcılık hizmetlerine ve her bir yüksek mahkemenin altında bulunan savcılıklara bağlıdır.

İspanya’ da 1 ülke başsavcısı bulunmaktadır. Hiyerarşik bir yapıya sahiptir. Bu da ortak hareket etmek için gereklidir. Ülke başsavcısı Hâkimler Yüksek Kurulunun olumlu görüşü alınarak Kral tarafından atanmaktadır. Ülke başsavcısının eyaletlerde birer temsilciliği bulunmaktadır.

Yetkililer; davalardaki evrak işlerini yürütürler, yardımcıları aynı alanda destek görevi görürler.

Memurlar; duruşmada düzeni sağlar, haciz, tahliye ve benzer kararları yürütür, mahkeme evraklarını hazırlar.

Klasik sistemde her hâkime 1 adli yardımcı, 7-8 memur düşerken yeni sistemde birkaç hâkime 1 adli yardımcı ve 2 memur verilmektedir. Genel kalemler açık ofise şeklinde çalışmakta, her açık ofisin 1 müdürü bulunmaktadır. Birleşik kalemler sadece iş mahkemesi, aile mahkemesi gibi gruplandırılmaktadır.

İspanyada 17 eyalet bulunmaktadır. Bunların 12' sinde adli yetki eyalet yönetimine aittir. Belediyelerde 1 sulh hâkimi görev yapmaktadır. Bunların bildiğimiz anlamda hâkimlik yetkileri yoktur. Doğum, nüfus kaydı ve bazı küçük suçlara ilişkin kısıtlı yetkileri bulunmaktadır.

57 adet temyiz yetkisi olan il istinaf mahkemeleri bulunmaktadır. Her eyalette temyiz yetkisi olan bir üst mahkeme (Yargıtay) bulunmaktadır. Üst düzey bürokratlar bu mahkemelerde yargılanmaktadır. (Medeni hukuk, Ceza hukuku, idari hukuk, iş hukuku, askeri mahkemeler)

Özel yetkili mahkeme; Terörizm gibi büyük davalar bu mahkemede görülmektedir. Bir tanedir ve Madrid'te bulunmaktadır. Eyaletlerde temsilcilikleri vardır.

Adliyeler projelendirilirken, yapılacak binaların kentlerin yapısını bozmayacak şekilde, erişimi kolay bir alanda oluşturulması, Birimlerin şehir dışına çıkarılarak trafiğin ve kentsel yaşamın rahatlatılmasına dikkat edilmektedir. Merkezdeki tarihi binaların boşaltılarak onarılması amaçlanmaktadır.

Geleneksel adliye binalarının can sıkıcı olduğu ve yeni yapılan binaların daha şeffaf ve modern olduğunu görüşü hâkimdir.

III. ZİYARET EDİLEN KURUMLAR

1. İspanya Adalet Bakanlığı

San Bernardo, 62. Palacio de Parcent (Rococo Hall), Madrid adresinde bulunan Adalet Bakanlığına 08.10.2013 tarihinde gerçekleştirilen ziyarette Bakanlık yetkililerinden;

- Sn. Ángel LLorente, Uluslararası Hukuki İşbirliği ve Din İşleri Genel Müdürlüğü, Genel Müdür,
 - Sn. Mª Jesús Fraile, Uluslararası Hukuki İşbirliği ve Din İşleri Genel Müdürlüğü, Danışman,
 - Sn. Mar Gómez Arroyo, Modernizasyon ve Planlama Genel Müdür Yardımcısı Asistanı,
 - Sn. Javier Garrido, Modernizasyon ve Planlama Genel Müdürlüğü, Danışman,
 - Sn. Amalia Castro-Rial Garrone, İnşaat Birimi Direktör Yardımcısı, Mimar,
 - Sn. Isabel Marcos Anasagasti, İnşaat Birimi Direktör Yardımcısı, Mimar,
- Katılımları toplantı yapılmıştır.

Sn. Ángel LLorente, Uluslararası Hukuki İşbirliği ve Din İşleri Genel Müdürü, açılış konuşmasında;

- Türkiye ile İspanya arasında hukuk alanındaki işbirliğinden çok memnun olduğunu,
- Çalışmanın konusunu oluşturan adliye mimarileri hususunu bildiğini, 1-2 hafta önce Türkiye’de bulunduğunu, İstanbul Çağlayan Adliyesini gördüğünü, binayı çok modern bulduğunu,
- İspanya’da İstanbul kadar büyük şehir olmadığını, ancak adliye mimarisi açısından incelenmek üzere seçilen adliyelerin nispeten büyük adliyeler arasından olmasına dikkat ettiklerini,
- Madrid’de bulunan özel yetkili mahkeme binasının ziyaret edilmesinin de programa alındığını,
- Programı Avrupa Konseyi yetkilileri ile birlikte yaptıklarını, her türlü esnekliğe açık olduklarını,

- İnsan hakları konusunda Türkiye ile İspanya arasında ikili bir anlaşmanın bulunmadığını, iki ülke arasındaki çalışmaların Avrupa konseyi aracılığı ile gerçekleştirdiklerini, işbirliğinin arttırılması taraftarı olduğunu,
- Çalışmanın faydalı olması temennisinde bulunduğunu,

İfade etmiştir.

Sn. Mª Jesús Fraile, Uluslararası Hukuki İşbirliği ve Din İşleri Genel Müdürlüğü, Danışman, sunumunda;

- İspanyol Adli sistemi ile adli yardımcı konularında ayrıntılı bilgiler vereceğini,
- İspanya Anayasasında kuvvetler ayrılığı prensibinin bulunduğunu, yasama, yürütme ve yargı erklerinin birbirinden bağımsız olduğunu,
- İspanya adalet sisteminin 3 kurumdan oluştuğunu, bunların Adalet Bakanlığı, Kraliyet Başsavcılığı ve Yargı Konseyi olduğunu,
- Adalet Bakanlığının hükümete bağlı bir kurum olduğunu, yargı anlamında yetkisinin bulunmadığını, yasama anlamında görevlerinin olduğunu, ayrıca hukuki işbirliği anlamında da çalışmalar yürüttüğünü,
- Adalet Bakanlığında modernizasyondan sorumlu müsteşar yardımcısının görev yaptığını,
- Adalet Bakanlığında sabıka kaydı, yeni adliye yapımı ve bilgi işlemle ilgili birimlerin bulunduğunu,
- Adalet Bakanlığının aynı zamanda insan kaynaklarından sorumlu olduğunu ve insan kaynağı dağıtımını yaptığını,
- Hâkim, savcı ve diğer personelin maaşlarının Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılandığını,
- Mahkeme açılması işlemlerinin de Adalet Bakanlığı tarafından yürütüldüğünü,
- CMK, CK gibi temel kanunlarla ilgili çalışmaların Adalet Bakanlığı tarafından yapıldığını,
- Adalet Bakanlığına bağlı Adalet Akademisinin olduğunu, hâkim, savcı ve personele burada eğitim verildiğini, ayrıca adli tıp hizmetlerinin de Adalet Bakanlığı bünyesinde yürütüldüğünü,

- Yargıya ilişkin ikinci kurumun Kraliyet Başsavcılığı olduğunu, başsavcılığın hiyerarşik bir yapıda bulunduğunu, bunun nedeninin ortak çalışma yapılıp uygulama birliğini sağlamak gerekliliğinden kaynaklandığını,
- Devlet (Kraliyet) Başsavcılığının yanında eyalet ve il başsavcılıklarının bulunduğunu,
- Savcılığın objektif, tarafsız ve yasalara uygun çalıştığını,
- Başsavcının hükümetin önerisi ve Hâkimler Konseyinin görüşü alınarak kral tarafından atandığını,
- Başsavcılıkta farklı bölümlerin bulunduğunu, buralara atamayı başsavcının yaptığını, Daire Başkanlarının da kendi bölümlerinde çalışacak savcılar atadıklarını,
- Hukuk Fakültesi mezunlarının girdikleri kariyer sınavı ile hâkim veya savcı olabildiklerini,
- Yargıya ilişkin üçüncü kurumun ise Hâkimler Konseyi olduğunu, Konseyin hâkimlerin yönetiminden sorumlu, ayrı bütçesi olan bağımsız bir kurum olduğunu,
- Yargıtay Başkanının Hâkimler Konseyinin de başkanı olduğunu, Konseyin yapısını düzenleyen kanunun yakın zamanda değiştiğini,
- Kanun değişikliğinden önce konseyin üye sayısının 20 olduğunu, bunun 12 sinin hukukçu, 8 inin ise diğer kişilerden oluştuğunu,
- Değişiklikten sonra Konseyin üye sayısının 5 e düştüğünü ve yetkilerinin azaldığını,
- Hâkimlerin karar vermede ve uygulamada tek yetkili kişiler olduklarını, görevlerini tarafsızlık ve bağımsızlık ilkeleri içerisinde yaptıklarını, görev yerlerinin değiştirilemediğini, hiçbir kişi ya da kurumdan emir ve talimat almadıklarını,
- Hâkim olmak için sınavda başarılı olmak gerektiğini, sınavın yazılı ve pratik olmak üzere iki aşamalı olduğunu, Pratik kısmının Barcelona’da bulunan Hâkimlik Okulunda yapıldığını, okulun Adalet Bakanlığına bağlı bulunduğunu,

- İspanyanın 17 eyaletten oluştuğunu, bunların 12 sinde yargı yetkisinin eyaletlere aktarıldığını, eyaletler dâhilinde de belediyelerin olduğunu,
- Tüm belediyelerde sulh hâkimliğinin bulunduğunu, ancak bunların bilinen hâkimler gibi yetkilerinin olmadığını, ceza hukuku anlamında çok hafif suçlara ilişkin yetkilerinin bulunduğunu,
- Sulh mahkemelerinin üstünde soruşturma mahkemeleri, ceza mahkemeleri, 1. derece asliye hukuk mahkemeleri, kadına yönelik şiddet konusunda aile mahkemesinin bulunduğunu, bu mahkemelerin üzerinde de istinaf mahkemelerinin olduğunu,
- 57 adet istinaf mahkemesinin olduğunu, istinafların üzerinde de eyalet mahkemelerinin bulunduğunu, bu mahkemelerden her eyalette 1 tane olduğunu, eyaletlerdeki yüksek bürokratları bu mahkemelerinin yargıladığını, bunların bir nevi Yargıtay gibi çalıştıklarını,
- Bu mahkemelerin haricinde terörle ilgili suçlara bakan özel yetkili bir mahkemenin daha bulunduğunu, özel yetkili mahkemenin sadece Madrid’de görev yaptığını, diğer şehirlerde şubelerinin bulunduğunu,
- Tüm bunların üzerinde Yargıtay olduğunu, Yargıtay’ın 5 daireden oluştuğunu, bunların; medeni hukuk, ceza hukuku, idari hukuk, iş hukuku ve askeri suçlar daireleri olduğunu, Yargıtay’ın 80 üyesinin olduğunu,

Beyan etmiştir.

Sn. Mar Gómez Arroyo, Modernizasyon ve Planlama Genel Müdür Yardımcısı Asistanı, sunumunda;

- Görevli olduğu genel müdürlüğün adli yardımcılarının adliyelerdeki çalışması ve ofislerinin planlamasından sorumlu olduğunu,
- Madrid’de 101 tane 1.derece mahkeme bulunduğunu, her mahkemenin 1 hâkimi ve kalemi olduğunu, kalemlerin 8 memur ve bir başkâtipten meydana geldiğini,
- 2003 yılında adli yardımcılar ve adli ofis konusunda bir kanun çıktığını, işlemlerin bu kanun uyarınca yürütüldüğünü,
- Mahkeme teşkilatlarının yeniden yapılandırılması kapsamında mahkeme kalemlerinin birleştirilmesi yoluna gidildiğini,

- Kalemlerin birleştirilmesinden sonra her kalemde işlemlerin süreç bazlı yürütüldüğünü, örneğin kalemlerin davayı kabul eden, tebligatları yapan, duruşmalara çıkan şeklinde ayrıldığını,
- Eskiden her hâkime bir adli yardımcı verildiğini, ancak şimdi 3-4 kaleme 1 tane adli yardımcının yeterli olacağının düşünüldüğünü,
- Mahkemelerde adli yardımcılardan ayrı olarak mahkeme kalem müdürleri, şef ve memurların da görev yaptığını,
- Adli yardımcılarının tamamının hukukçu olduğunu, görevlerinin de hâkime yardımcı olmak olduğunu,

Dile getirmiştir.

Sn. Isabel Marcos Anasagasti, İnşaat Birimi Direktör Yardımcısı, Mimar,
sunumunda;

- Yeni mahkeme kâtipliği sisteminin yerleştirilmesi programından sorumlu olduğunu,
- Yeni sistemle daha modern, daha hızlı ve etkin, teknolojik olarak daha iyi, hareket kabiliyeti yüksek bir mahkeme yönetimini oluşturmayı amaçladıklarını,
- 2012 yılında yasalaştırılan bir kanunla bu programın uygulanması konusunda Adalet Bakanlığına yetki verildiğini,
- Söz konusu programın 4 ana hedefinin bulunduğunu, bunların; planlama, karar alma mekanizmalarını iyileştirme, kaynakların koordineli kullanımı ve eylemlerde şeffaflık olduğunu,
- Programın 5 hedefinin bulunduğunu, bunların; adli faaliyetlerin yeniden düzenlenmesi, kaynakların etkin kullanılması, yetkisi olanların yeniden yapılandırılması, koordinasyon ve eşgüdümün sağlanması ve daha ileri teknoloji ile servis işlemlerinin geliştirilmesi olduğunu,
- Programın uygulanması için 4 eylem planının bulunduğunu, bunların;
 - Adli ofislerin oluşturulması ve yapılandırılması, adli faaliyetlerin organizasyonu,
 - Adli faaliyetlerdeki hizmetlerin ve teknolojik altyapının gözden geçirilerek yeniden yapılandırılması,
 - Adli hizmetler arasında eşgüdümün sağlanması,

- Adli yönetimle ilgili prosedürlerin modernleştirilmesi,
Olduğunu,

İfade etmiştir.

Sn. Amalia Castro-Rial Garrone, İnşaat Birimi Direktör Yardımcısı, Mimar,
sunumunda;

- Adalet Bakanlığının sahip olduğu binalarda yeni yapılanma hususunda yapılan çalışmaları anlatacağını,
- Öncelikle tarihi özelliği olan binaların bu özelliğini dikkate almak ve verilecek hizmetin daha iyi bir şekilde sunulmasını sağlamanın temel iki amaç olarak belirlendiğini,
- Binalarda yapılacak tadilatlar veya yeni yapılacak binalarda kentsel dokuyu bozmayacak ve erişimi kolay olacak bir şekilde planlama yaptıklarını,
- Ayrıca yapılacak binaları şehir merkezlerinin dışına çıkararak merkezlerdeki yoğunluğun azaltılmasının amaçlandığını,
- Adalet Bakanlığına ait ülke genelinde 400 adliye binası olduğunu, bunların yaklaşık 100 tanesinin kiralık binalardan oluştuğunu,
- Ekonomik kriz nedeniyle kiralık binaların bir araya getirilmesi, bazılarının vazgeçilmesi ve kira bedellerinin piyasa değerlerine uygun hale getirilmesi çalışmalarını yürüttüklerini, bu çalışmalar sonucunda yaklaşık 4.000.000 Euro tasarruf sağladıklarını,
- Madrid’de adliye binalarının toplam 170.000 metrekare kapalı alandan meydana geldiğini,
- Bina yapım işimin 5 aşamadan oluştuğunu, bunların; jeoteknik çalışma, proje yazımı, ihale, yapım aşaması ve kabul olduğunu,
- Şu anda 4 tane proje aşamasında adliye binası yapım işlerinin bulunduğunu,
- Proje yazım süresinin yaklaşık 4 ay sürdüğünü,
- İnşaat maliyetlerinin ise metrekare başına 1200 Euro civarında olduğunu,

Beyan etmiştir.

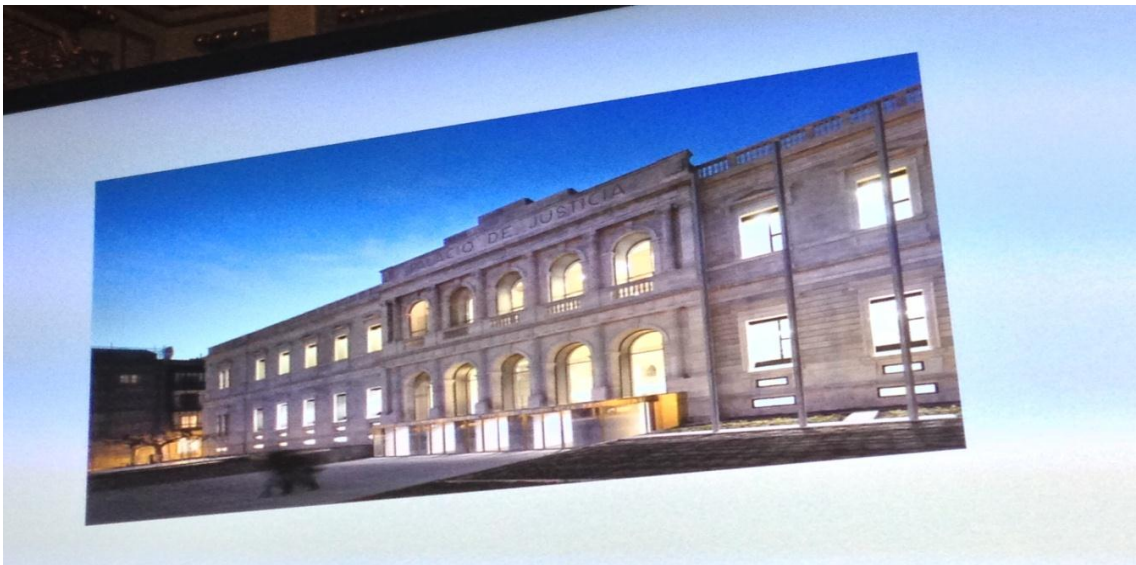
Adalet Bakanlığı ziyaretine ilişkin fotoğraflar

Toplantı salonu

2. Ciudad Real Adliyesi

09/10/2013 tarihinde, Eras del Cerrillo, 3. Cadde adresinde bulunan Ciudad Real Adliyesine ziyaret gerçekleştirilmiştir. Heyete İspanya Adalet Bakanlığı'ndan Mimar Sn. *Jose Luis Latora Ortega* eşlik etmişlerdir. Ziyarete ev sahipliğini Sn. Jesús Martín-Gil Martín de la Sierra, (Ciudad Real Adliyesi Koordinatör Sekreteri) ile Mr. Lorenzo Luna Alonso, (Castilla la Mancha Özerk Bölgesi Hükümet Sekreteri) yapmışlardır.

Heyetle birlikte adliyenin tüm katları ve bölümleri incelenmiş, bir duruşmaya katılarak duruşmayı gerçekleştiren hâkim ile görüşülmüş, mahkeme kalemlerinden yapılanma hakkında ayrıntılı bilgiler alınmıştır. Tüm bu inceleme ve bilgilendirmeler birlikte değerlendirildiğinde;

- Ciudad Adliyesinin 2005 yılında bodrum kat, zemin kat ve 3 normal kat olmak üzere toplam 11.000 m2 olarak inşa edildiği,
- 2. Bodrum katta arşivler, 1. Bodrum katta arşivler ve nezarethanenin bulunduğu, zemin katta tek ana giriş olduğu,
- Hâkim, savcı ve halkın aynı girişten girdiği, girişin sağındaki çok amaçlı salonda nikâhın da kıyıldığı, bu salonun bina içinden ve dışından girişinin bulunduğu,
- Girişin sol tarafında ön büro ve hemen yanında nöbetçi mahkemenin olduğu, nöbetçi mahkeme planda dışarıda ayrı bir blok gibi tasarlanmış olup dışarıdan ve içeriden geçişin sağlandığı,
- Ana şema U şeklinde olup iç bahçe oluşturulduğu, ana giriş holünden sonra iki kolda duruşma salonları bulunduğu,
- Halkın gezdiği koridorun iç bahçeye baktığı, bu koridordan bahçeye çıkılabildiği,
- Duruşma salonlarının korumalı alanının dış cepheye geldiği ve kürsünün arkasına gelen duvarın üst kısmındaki pencerelerden duruşma salonları ı ışık aldığı,
- 1. katta sağ blok savcılık bloğu, sol blok da hâkimler, kalemler ve açık ofislerin bulunduğu, hâkim odalarının korumalı alanda olduğu,

- 2. ve 3. katta kalemler ve açık ofisler bulunduğu, 3. katta 4 adet kalem ve 3 adet rezerv kalem olduğu,

Anlaşılmıştır.

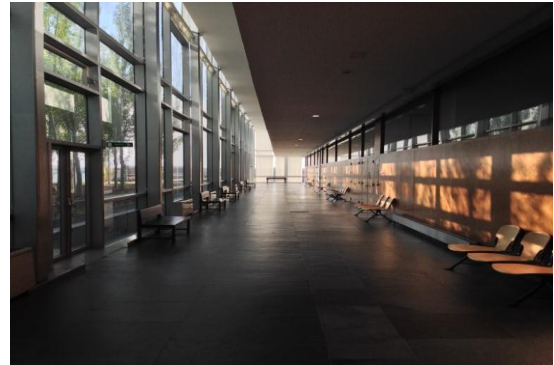
Ciudad Adliyesine ait fotoğraflar

Duruşma salonu

Kısıtlı alan

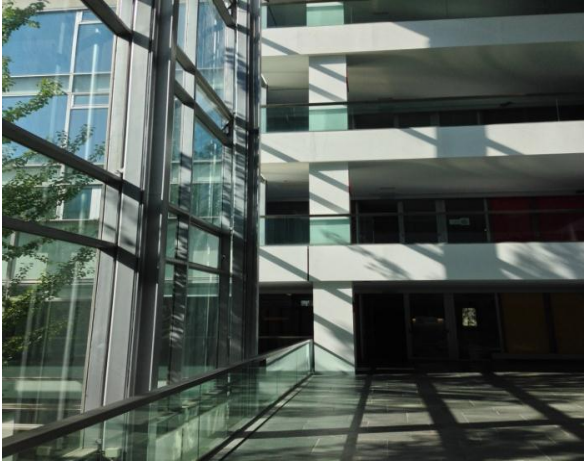
Halk koridoru

Kısıtlı alan

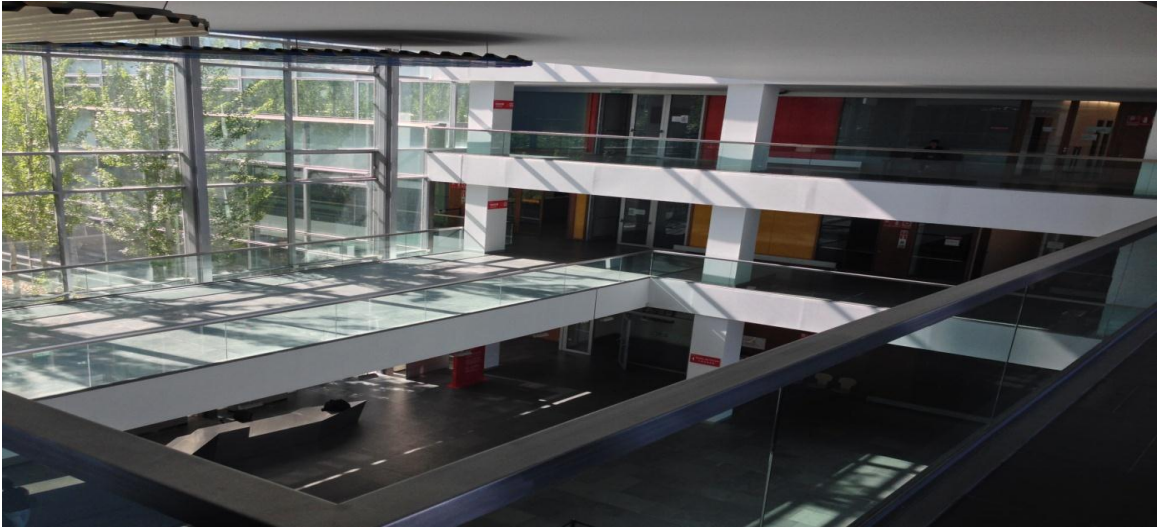

1. Kat halk koridoru

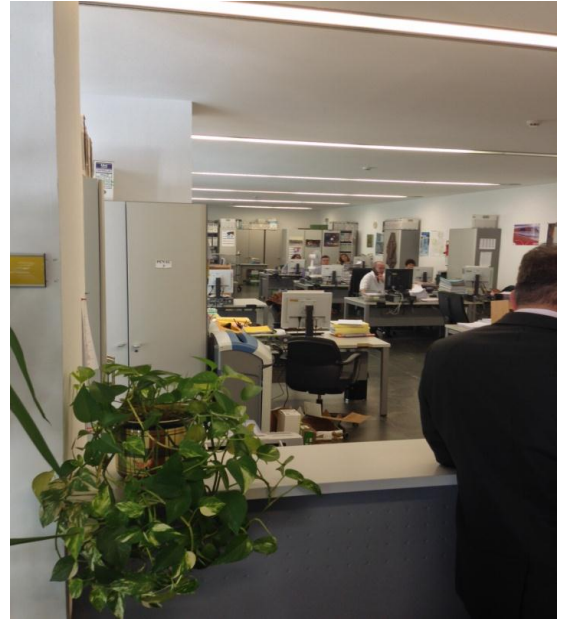

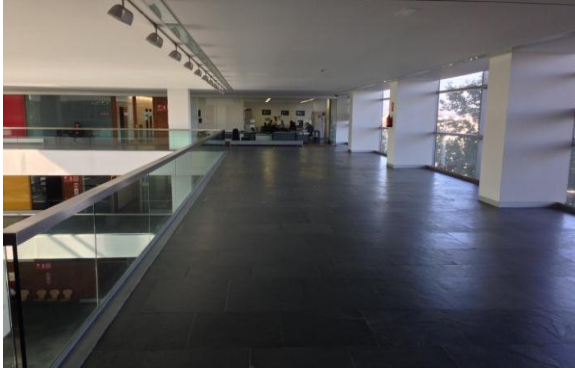
İç görünüş

Danışma

Kalem

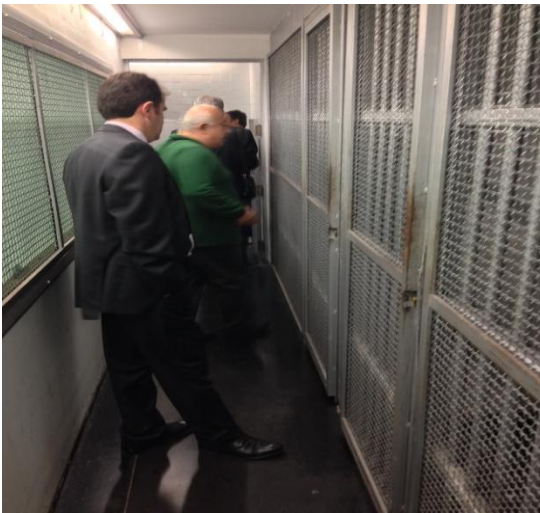
Hakim ve savcı katı

Arşivler

Mahkeme kalemi

Nezarethane

Kompakt arşiv

3. Cuenca Adliyesi

10/10/2013 tarihinde Gerardo Diego Street adresinde bulunan Cuenca Adliyesine ziyaret gerçekleştirilmiştir. Heyete İspanya Adalet Bakanlığı'ndan mimar Sn. *Antonio Martín Bernaldo de Quirós* eşlik etmişlerdir. Ziyarete ev sahipliğini Sn. Francisco Bellón Molina (Cuenca Adliyesi Koordinatör Sekreteri) yapmışlardır.

Heyetle birlikte adliyenin tüm katları ve bölümleri incelenmiş, bir duruşmaya katılarak duruşmayı gerçekleştiren hâkim ile görüşülmüş, mahkeme kalemlerinden yapılanma hakkında ayrıntılı bilgiler alınmıştır. Tüm bu inceleme ve bilgilendirmeler birlikte değerlendirildiğinde;

- Adliyenin 2 Bodrum kat, zemin kat ve normal 2 kat olmak üzere toplam 19.000 m2' kapalı alanının bulunduğu,
- Binada 11 mahkemenin faaliyet gösterdiği,
- Her hâkimin kendi duruşma salonu olduğu, fakat bazı mahkemelerde hâkim fazlasından dolayı 1 salonu birkaç hâkim farklı günlerde kullanabildiği, bunu da duruşma ajandası adlı bir programla duruşma günleri ayarlanarak sağlandığı,
- Adliyenin teknik hizmetleri dışarıdan ihale ederek temin edildiği,
- 2.Bodrum katta arşivler, 1. Bodrum katta arşivler, nezarethaneler ve teknik hacimler bulunduğu,
- Zemin katta tek giriş olduğu, halk, hâkim, savcı ve personel aynı kapıdan girdiği, bu katta 10 adet duruşma salonu (3 adedi rezerv) olduğu,
- Adliyede 4 adet asliye hukuk mahkemesi, 2 adet ceza mahkemesi, 1 adet sosyal(idare) mahkemenin faaliyet gösterdiği,
- Duruşmada sesli ve görüntülü kayıt yapıldığı, tutanak tutulmadığını, kaydedilen CD lerin tutanak yerine geçtiği, adli sekreterin kendi bilgisayarında izleyerek kayıt altına aldığı,
- Adliyeye yılda yaklaşık toplam 2000 dosya geldiği,
- Zemin katta 1 adet çok amaçlı salon bulunduğu, burada nikâh da kıyıldığı, Adli tıp biriminin de zemin katta olduğu,

- Adli tıp biriminin darp, yaralanma, rapor alma gibi durumlarda işlev gördüğü,
- Adliyede kafeterya olmadığı, çay ve kahve makineleri ile bu ihtiyacı karşılandığı,
- 1. katta kalemler ve açık ofisler bulunduğu,
- 2.katta savcılık ve hâkim odaları bulunduğu, savcılık ve hâkim birimleri birbirinden ayrı olduğu ve her ikisinde de kısıtlı alan mevcut olduğu,

Belirlenmiştir.

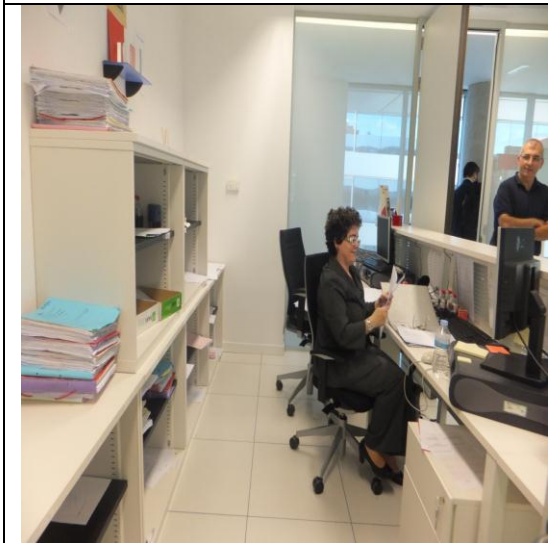
Cuenca Adliyesine ait fotoğraflar

Adliye giriş

Ön bahçe

Ön büro

Ortak kalem

Kat arşivi

Kat arşivi

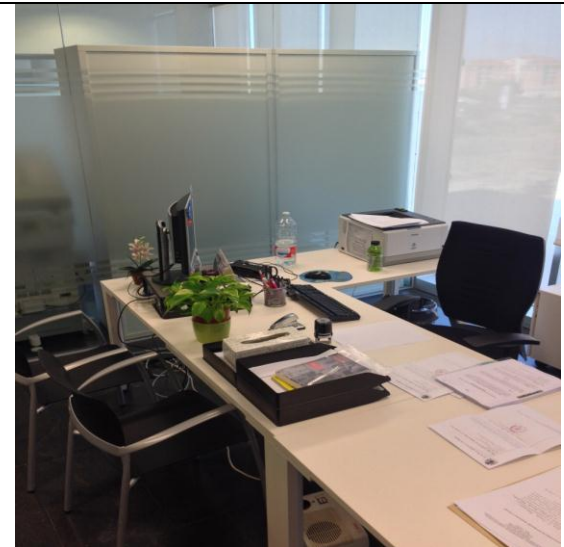
Duruşma salonu

Giriş holü

Duruşma salonu

Hâkim odası

4. Ulusal Yüksek Mahkeme

11/10/2013 tarihinde Goya, No: 14 Madrid adresinde bulunan Ulusal Yüksek Mahkemesine ziyaret gerçekleştirilmiştir. Heyete İspanya Adalet Bakanlığı'ndan Sn. Amalia Castro-Rial Garrone (Mimar, İnşaat Birimi Direktör Yardımcısı), Sn. Isabel Marcos Anasagasti (Daire Başkanı, İnşaat Birimi Direktör Yardımcısı, Mimar) ve Sn. Carmen Murillo Calvo (Mimar) eşlik etmişlerdir. Ziyarete ev sahipliğini Sn. Martin Contreras (Ulusal Yüksek Mahkeme Hükümet Sekreteri) yapmışlardır.

Heyetle birlikte adliyenin tüm katları ve bölümleri incelenmiş, mahkeme hakkında ayrıntılı bilgiler alınmıştır. Tüm bu inceleme ve bilgilendirmeler birlikte değerlendirildiğinde;

- Ulusal Yüksek Mahkemenin terör, organize suçlara bakmakla yetkili olduğu,
- Zemin kattaki büyük duruşma salonunun organize suçlar ve terör suçları için kullanıldığı,
- Daha küçük olan 2. salonun dolandırıcılık, kredi kartı sahtekârlığı gibi daha hafif suçlar için kullanıldığı,
- Bodrum katta basın odasından duruşmaların izlendiği, duruşma salonundaki ses sisteminin buraya da bağlı olduğu, basın mensuplarının

kulaklıkla başka davaları izleyebildikleri, Televizyon ve radyo kanallarına yayın verilebildiği,

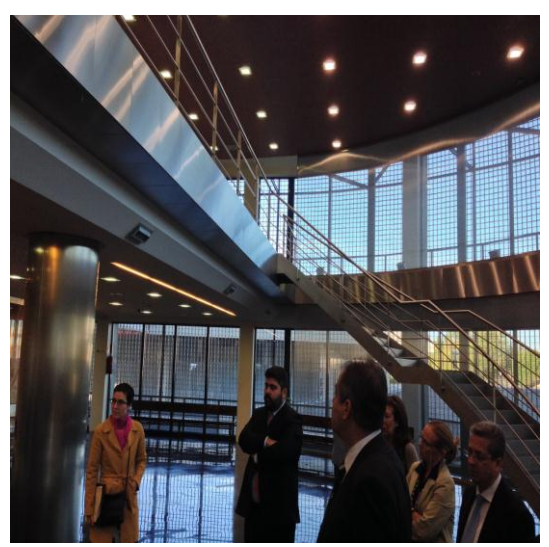
- Binada ayrıca basın direktörlüğü, polis merkezi, adli tıp, 2 doktor, 1 psikolog, 1 adet yukarıdaki duruşma salonuna sığmayanları alacak küçük bir salon, temyiz ve tutukluluğun gözden geçirilmesi için 50 m2 lik (5X10 m) 1 adet duruşma salonunun bulunduğu,
- Yine bodrum katta bizde bulunan SEGBİS odası benzeri bir odada İtalya ile sanal toplantı yapılabildiği, bu konuda Türkiye ile işbirliği yapabileceği,

Anlaşılmıştır.

Ulusal Yüksek Mahkeme binasına ait fotoğraflar

Ulusal Yüksek Mahkeme

Mahkeme giriş holü

Büyük Duruşma Salonu

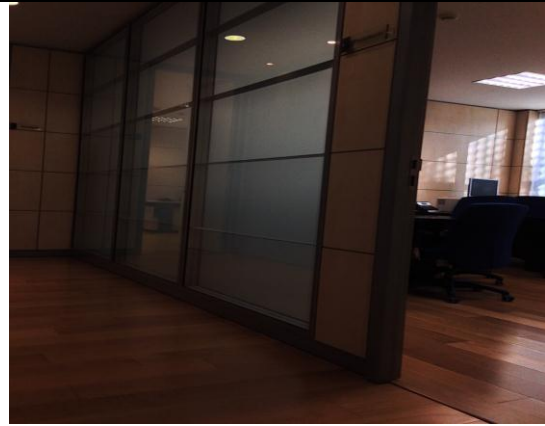
Büyük Duruşma Salonu

Büyük Duruşma Salonu

Kırılmaz cam korumalı tutuklu bekleme bölümü

Mahkeme Başkan odası

Basına ait mahkeme izleme odası

Duruşma salonu

Sanal toplantı odası

5. San Fernando De Henare Ulusal Mahkemesi

11/10/2013 tarihinde Madrid’de bulunan San Fernando De Henare Ulusal Mahkemesine ziyaret gerçekleştirilmiştir. Heyete İspanya Adalet Bakanlığı’ndan Sn. Amalia Castro-Rial Garrone (Mimar, İnşaat Birimi Direktör Yardımcısı), Sn. Isabel Marcos Anasagasti (Daire Başkanı, İnşaat Birimi Direktör Yardımcısı, Mimar) ve Sn. Carmen Murillo Calvo (Mimar) eşlik etmişlerdir. Ziyarete ev sahipliğini Sn. Martin Contreras (Ulusal Yüksek Mahkeme Hükümet Sekreteri) yapmışlardır.

Heyetle birlikte adliyenin tüm katları ve bölümleri incelenmiş, mahkeme hakkında ayrıntılı bilgiler alınmıştır. Tüm bu inceleme ve bilgilendirmeler birlikte değerlendirildiğinde;

- Ulusal Yüksek Mahkemesi İdare Binası, dijital arşivlemenin planlandığı birim (kâtiplik ve sekreterlik) olduğu,
- Ulusal Güvenlik hâkim ve savcılığının rahatça işlerinin yürütüleceği bir yapıya sahip olduğu, gelenekselden moderne yeni bir ofis anlayışıyla yapıldığı, geçiş dönemi olduğu için iki konsept bir arada bulunduğu,
- Giriş katta danışma ofisi ve yeni ofisler halka açık olduğu, halkın yukarı katlara çıkmaları istenmediği,
- Birinci katta duruşma salonlarının bulunduğu, 21 mahkemenin 12’si tek hâkimli, 8’i idare mahkemesi, 5 hâkimli ve heyetli, 1 tanesi sosyal davalara bakan mahkeme, 3 hâkimli ve heyetli olduğu,
- 17 duruşma salonunda video kayıt sisteminin olduğu, tüm duruşmaların kayıt altına aldığı, taraflara birer kopyasının verildiği,

- İkinci katta dijital ofisin bulunduğu, kayıtların ulusal mahkeme dijital arşivinde yüksek güvenlikle korunduğu,
- Üçüncü katta idari mahkeme salonları, ortak kalem ve salonun bulunduğu,
- Dördüncü katta idare mahkemesi hâkimlerinin ofisleri ve toplantı salonu olduğu,
- Beşinci katta Ulusal Güvenlik Mahkemesi Başkanı, kâtip (sekreter) ve hâkim odalarının bulunduğu,

Belirlenmiştir.

6. Kraliyet Başsavcılığı

11/10/2013 tarihinde Madrid’de bulunan Kraliyet Başsavcılığına program dışı ziyaret gerçekleştirilmiştir. Heyete, Başsavcılık toplantı salonunda Kraliyet Başsavcı Vekili Başkanlığındaki savcılar tarafından İspanya’daki savcılık sistemi hakkında sunumda bulunulmuş, sunum sonunda Başsavcı tarafından heyet kabul edilerek kendisi ile görüşme imkanı sağlanmıştır.

Başsavcılıkta yapılan sunumda;

- İspanyada hâkimler arasında hiyerarşik bir düzen olmadığı halde, savcılıkta olduğu, savcılığında yargı erki içerisinde bulunduğu, özerk çalıştığı, tüm savcılık işlemlerinin Kraliyet Başsavcılığınca yürütüldüğü,
- Kraliyet Başsavcısının 50 ildeki otonom bölge, Yargıtay, Anayasa Mahkemesi, Ulusal Mahkeme savcıları dâhil 2500 savcıyı yönettiği,
- Kraliyet Başsavcısı Yargı Konseyinin resmi görüşü alındıktan sonra hükümetin önerisi üzerine Kral tarafından atandığı, hükümet tarafından önerilen aday parlamento karşısına çıkarak sorulara cevap verdiği, Yargı Konseyi ve parlamentonun görüşünün bağlayıcı olmadığı,
- Kral tarafından atanan Başsavcının görev süresinin 4 yıl olduğu, süresi boyunca azledilemediği ve görevden alınamadığı, Başsavcıya hiçbir kurum ya da kişinin emir ve talimat veremediği, ancak hükümet tarafından atanmasının eleştiri konusu olduğu,

- İspanyada soruşturma aşamasının sorgu hâkimleri tarafından yapıldığı, iddianameyi sorgu hâkimlerinin hazırladığı, savcıların soruşturmalara nezaret ettiği,
- Ancak hükümet tarafından hazırlanan taslak ile soruşturma aşamasının sorgu hâkimliğinden alınıp savcılara verilmesinin düşünüldüğü, tasarının 2015 deki seçimlerden önce çıkarılmasının beklendiği,
- Kraliyet Başsavcılığında 3 birimin bulunduğu, bunların; teknik sekreteryaya, destek birimi ve teftiş dairesi olduğu, teknik sekreteryanın hukuki belgeleri hazırlayıp savcılara gönderdiği ve savcıların ne şekilde çalışacağını belirlediği, destek biriminin yapılacak modernizasyon çalışmalarını yürüttüğü, bilgi işlem kısmının burada görev yaptığı,
- Başsavcılıkta ihtisaslaşmış savcılık bölümlerinin bulunduğunu, bunların;
 - Kadına yönelik şiddet savcılığı,
 - İş kazalarına yönelik savcılık,
 - Şehircilik ve çevre koruma savcılığı,
 - Yabancılar yönelik savcılık,
 - Trafik savcılığı,
 - Çocuk savcılığı,
 - Uluslar arası işbirliği savcılığı,
 - Yargıtay Başsavcılığı,
 - İdari Başsavcılık (parti kapatma),
 - Askeri suçlara bakan savcılık,
 - Anayasa Mahkemesi konusunda çalışan başsavcılık,
 - Ulusal Mahkeme Başsavcılığı,
 - Narkotik savcılığı,
 - Yolsuzluklarla ilgili savcılık,
 - Sayıştay savcılığı,

- Başsavcılığın taşrada teşkilatının ise; her eyaletin (otonom bölgenin) bir başsavcısının olduğu, her ilde bir başsavcının bulunduğu, başsavcılıkların altında da savcılar çalıştığı,

Beyan edilmiştir.

Kraliyet Başsavcılığına binasına ait fotoğraflar

IV. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İspanya'daki yargı teşkilatı ile mahkeme yönetimi sisteminin ve özellikle adliye binalarının mimarisinin yerinde görülmesi amacıyla yapılan ziyarette yakın ilgiyle karşılaşılmış, genel olarak sorduğumuz tüm sorulara içtenlikle cevap verilmiştir. Ziyaret edilen yargısal kuruluşlar ve mahkemelerin işleyişine ilişkin bilgi ve doküman alınmış, ancak söz konusu dokümanlar İngilizce ve İspanyolca yazıldığı için bir kısmı henüz tercüme edilememiştir.

Kapsamı yukarıda belirtilen çalışma ziyareti oldukça faydalı ve verimli olmuş, farklı bir ülkeye ait adliye binası mimarisi ile kendi adliye binalarımızın proje ve mimarilerini karşılaştırma fırsatı elde edilmiştir.

Yargı alanında yaşanan sorunlar (mahkemelerin iş yükü, yargılamaların uzun sürmesi, personel ve fiziki yetersizlik) bakımından ülkemiz ile İspanya arasında büyük ölçüde benzerlik ve paralellik bulunmasına karşın, ülkenin eyaletlere (otonom bölgelere) ayrılması nedeniyle adli sistem ve mahkeme yapılanmasının özellikle savcılık kurumunun bağılılığı ve işlevi, sorgu hâkimliği uygulaması, adliye teşkilatının yapılanması ile adliye binalarının mimarileri açılarından farklılıklar arz ettiği, ancak bu tür ziyaretlerin farklı sistem ve uygulamaları yerinde görerek en iyi uygulama örneklerini alıp kendi sistemimizin geliştirilmesi çalışmalarında göz önünde tutmak, ülkemiz yargı sistemi ve uygulamaları hakkında doğru bilgileri vererek yanlış ve eksik bilgiye dayalı ön yargıları gidererek farkındalık yaratmak açılarından yararlı olduğu değerlendirilmektedir.

Ziyaret sırasında heyetimizin ilgi ve dikkatini çeken, ülkemiz açısından da uygulanabilirliği değerlendirilen;

- a) Hâkimlerin yargısal görevlerini verimli ve etkili bir şekilde yerine getirebilmeleri için onlara (teknik ve personel) desteği sağlamak amacıyla tasarlanan ve adına Yargı Ofisi (OJ) denilen; özetle adli sistem organizasyonunu yeni baştan ele alan, adliyelerin ve mahkemelerin teşkilatlanmalarını değiştiren, idari ve yargısal konularda teknolojiyi azami kullanmayı hedefleyen, mekânların teknolojik olarak tasarlandığı, personelin eğitime azami önem veren sistemin ülkemize de kazandırılması,

- b) Bazı adliyelerde pilot olarak uygulamaya başlanan ve başarılı sonuçları görülüp yaygınlaştırılması düşünülen, uzmanlaşma, personel tasarrufu ve uygulama birliği sağlayan Mahkeme Ortak Servisleri uygulamasının uzmanlaşma ve personel sıkıntısı yaşayan adliyelerimizde de hayata geçirilmesi,
- c) Duruşmaların tümünün kamerayla görüntülü ve sesli olarak kaydedilmesi, ayrıca kâtip kullanılmaması, sanık, tanık ve bilirkişilerin duruşmaya gelmeden görüntülü olarak dinlenebilmesi, temyiz incelemesinin CD üzerinden yapılması, duruşmaya katılamayan ya da yetişemeyen avukatların adliye girişindeki elektronik cihaza yerleştirdiği CD veya USB'e duruşmanın kaydını kopyalayabilmesi uygulamasının UYAP üzerinden tasarlanması,
- d) Adliyelerdeki duruşma salonlarının ortak kullanıma uygun ve giriş katlarında konumlandırılması sayesinde vatandaşın daha çok buralarda bulunması sağlanarak hâkim ve savcılar için daha verimli çalışma ortamları yaratılması uygulamasının yeni yapılacak adliye binalarının projelerinde dikkate alınması,

Faydalı olacaktır.

Diğer taraftan, zaman darlığı ve muhatap kişi/kurumların başka programları nedeniyle yargısal kurumların tümüyle görülüp anlaşılması bakımından ziyaretin eksik kaldığı, bu nedenle noksan kalan hususlarda (özellikle savcılık sistemi, icra-iflas sistemi, noterlik sistemi, bilirkişilik sistemi, yargı öncesi uyuşmazlık çözüm yolları gibi) yeni projeler yapılarak ülkemiz açısından tam bir kıyaslamaya imkân tanınmasının uygun olacağı düşünülmektedir. 31.12.2013

Saygıyla arz ederim.

Numan EROĞLU

Hâkim

İç Denetim Birimi Başkanı